

Wet van.....
houdende nadere wijziging van de
Begrafeniswet 1959 (G.B. 1926 no.
117, geldende tekst G.B. 1959 no.
119, zoals laatstelijk gewijzigd bij
S.B. 2007 no. 91)

EINDVERSLAG
DER
COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

=====

PREADVIES

De Commissie van Rapporteurs (nader te noemen: de Commissie) voor de ontwerpwet houdende nadere wijziging van de Begrafeniswet 1959 (G.B. 1926 no. 117, geldende tekst G.B. 1959 no. 119, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 91), heeft op **woensdag 25 maart 2026** haar eerste commissievergadering gehad, waarin zij het te volgen traject van het vooronderzoek van onderhavige ontwerpwet heeft besproken en vastgesteld.

Op **woensdag 01 april 2026** heeft de Commissie Preadvies uitgebracht, waarin zij aangaf zich te kunnen stellen achter het doel van de ontwerpwet.

In het Preadvies werden ten aanzien van de fundamenteën van het ontwerpwet enkele vraag- en aandachtspunten opgenomen, t.w.:

- dat onderzoek wordt verricht naar het proces van repatriëring van stoffelijk overschot vanuit het buitenland naar Suriname (vice versa), alsmede naar de kosten die daarmee gepaard gaan;
- in hoeverre "consulaire kosten" geacht kunnen worden, onderdeel uit te maken van de kosten van het repatriëringsproces;

- dat het van belang is na te gaan in hoeverre naast het aan te passen geldsbedrag, er tevens andere relevante aspecten zijn die meegenomen kunnen worden;
- dat het eventueel verhogen van de zegel- en legeskosten bij het aanvragen van een vergunning om een persoon te begraven;
- dat bij het uitstippelen van beleid met betrekking tot begraafplaatsen rekening wordt gehouden met het aspect van Openbare Begraafplaatsen.

(zie preadvies d.d. 01 april 2026 en het verslag van de commissie d.d. 25 maart 2026/ Cie-059/Begraveniswet 1959 / 01 – 2026)

VOORONDERZOEK

In de Huishoudelijke Vergadering van **donderdag 09 april 2026 (H.08)** heeft De Nationale Assemblée zich in vooronderzoek gebogen over het door de commissie uitgebrachte preadvies. De Nationale Assemblée heeft tijdens deze vergadering besloten mee te gaan met het voorstel van de Commissie inzake het verder onderzoek van de ontwerpwet.

ONDERZOEK

❖ Gehouden vergaderingen

Op **vrijdag 25 maart 2026** heeft de Commissie een vergadering gewijd aan de ontwerpwet. Daarbij werden de volgende stakeholders geïdentificeerd:

- o de Procureur-Generaal, mw. mr. Paragsingh en haar Team;
- o directeur Hamdard Uitvaartverzorging, dhr. Roy M.J. Radjbali;
- o directie Uitvaartverzorging M.J. Poesa.

Tevens werden de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- dat op het binnenland voor het gebruik van openbare begraafplaatsen geen betaling plaatsvindt;
- dat het van belang is na te gaan wat het proces is van het transporteren van stoffelijke overschotten vanuit Suriname naar het buitenland en omgekeerd;
- dat vermoedelijk ook consulaire kosten worden betaald bij het transporteren;

- dat het van belang is na te gaan of er, naast het financiële bedrag, andere aspecten bestaan die in de wijziging kunnen worden meegenomen;
- dat het belang van betrokkenheid van stakeholders, in het bijzonder met betrekking tot het transporteren van overledenen van en naar Suriname, dient te worden benadrukt;
- dat het gehele proces rondom dit transport dient te worden geïnventariseerd en geëvalueerd;
- dat het Openbaar Ministerie (te weten het Parket) bevoegd is tot het verlenen van de benodigde vergunningen;
- dat er protocollen zijn vastgesteld met betrekking tot het transporteren van stoffelijke overschotten;
- dat transportvergunningen voor stoffelijke overschotten (lijken) worden verleend door bevoegde instanties, waaronder het Parket;
- dat de kosten voor het transporteren van overledenen aanzienlijk zijn en mede afhankelijk zijn van factoren zoals het gewicht van de overledene.

Indicatieve kosten (volgens opgave): vanuit Suriname circa € 3.500; vanuit Nederland circa € 5.000. Deze kosten worden doorgaans gedragen door particulieren. De kosten voor het verkrijgen van een vergunning bedragen SRD 250, waarbij leges en zegelkosten worden geheven. Voorts is voorgesteld de kosten voor openbare begraafplaatsen mogelijk te verhogen en begraafplaatsen te clusteren, gezien het huidige tekort aan beschikbare begraafplaatsen.

(zie preadvies van 01 april 2026 en het verslag van de commissie d.d. 25 maart 2026, Cie-059 / Begrafeniswet 1959 / 01 – 2026)

- ❖ Op **woensdag 1 april 2026** heeft de Commissie een vergadering gewijd aan de ontwerpwet. Daarbij kwamen de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde:
- dat de bespreking betrekking heeft op de voorgestelde wijziging van artikel 26, lid 6, van de Begrafeniswet 1959, waarbij het bedrag van SF 20.000 wordt aangepast naar SRD 250;
 - dat het Openbaar Ministerie het initiatief heeft genomen tot wijziging van het onderhavige voorstel.

De aanwezige actoren hebben tijdens de vergadering de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- ondersteuning van de voorgestelde verhoging naar SRD 250;
- dat indien de omrekening plaatsvindt en het bedrag van drie nullen wordt geëlimineerd, circa SRD 20 resteert, welk bedrag als verwaarloosbaar en ontoereikend moet worden aangemerkt;
- dat tegen deze achtergrond de voorgestelde verhoging naar SRD 250 als gerechtvaardigd en redelijk wordt beschouwd;
- dat voor repatriëring een bedrag van SRD 500 wordt voorgesteld;
- dat een dergelijke vaststelling geacht wordt voor een langere periode toereikend te zijn, waardoor tussentijdse aanpassingen naar verwachting niet spoedig aan de orde zullen zijn.

Ten aanzien van de uitvaartsector is het volgende opgemerkt:

- dat de procedure voor het oprichten van een uitvaartbedrijf in het verleden vergunningplichtig was; thans kan een ondernemer zich eenvoudig inschrijven bij de Kamer van Koophandel en vrijwel onmiddellijk starten met uitvaartverzorging, zonder dat specifieke ervaring is vereist;
- dat bij een kleine uitvaart onvoldoende kennis aanwezig bleek te zijn bij de betrokken uitvaartverzorger omtrent de vereiste vergunning voor crematie, waarna het Parket werd ingeschakeld om de crematie alsnog te doen plaatsvinden;
- dat de oprichting en exploitatie van een uitvaartbedrijf thans laagdrempelig is.

Voorts is een stichting opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken (KKF) met de volgende doelstellingen:

- belangenbehartiging van uitvaartbedrijven;
- het stellen van uniforme kwaliteits- en procedure-eisen;
- bevordering van opleidingen en kennisdeling binnen de sector.

De stichting begeleidt bedrijven, bevordert goede afspraken en houdt toezicht op naleving van regels en protocollen, inclusief bij repatriëringen. Geadviseerd wordt een tarief van SRD 500 per repatriëring, gebaseerd op de mogelijkheid kosten bij buitenlandse verzekeringsmaatschappijen te verhalen. Voor crematie in Suriname wordt rekening gehouden met de betaalbaarheid voor cliënten. Er zijn thans circa 42 actieve uitvaartbedrijven. De sector behoeft ordening, mede gelet op de hoge kosten voor begravenissen of crematie.

Ten aanzien van de postmortale zorg is het volgende opgemerkt:

- dat de postmortale zorg in Suriname op 9 mei 2024 (bedoeld: is geagendeerd / is onderwerp van discussie geweest);

- dat onder postmortale zorg wordt verstaan de zorg voor en behandeling van het lichaam na overlijden;
- dat de stichting zich richt op verbetering van toegankelijkheid, veiligheid en waarborging van een respectvolle en ethisch verantwoorde uitvoering van deze zorg;
- doelstellingen van de stichting zijn: (1) waarborging van een menswaardige behandeling van overledenen; (2) creatie van een wettelijk en institutioneel kader voor de postmortale zorg; (3) regulering van de uitvaartsector en bevordering van kwaliteit en transparantie; (4) bevordering van culturele en religieuze diversiteit binnen de uitvaartzorg; (5) verbetering van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van uitvaartdiensten.

Voorts is aandacht gevraagd voor infectiepreventie en veiligheidsaspecten. De vertegenwoordiger stelt dat de huidige situatie onvoldoende waarborgen biedt op het gebied van veiligheid, hetgeen binnen de sector als zorgwekkend wordt ervaren. Hulpdiensten, waaronder politie, brandweer en overige zorgverleners, lopen thans risico's bij de uitvoering van hun werkzaamheden in de postmortale zorg.

Kanttekeningen worden geplaatst bij:

- het ontbreken van een duidelijke onderbouwing van de heffing;
- verouderde wettelijke bepalingen (daterend uit 1959);
- tekortkomingen in veiligheid en zorg binnen de sector.

De noodzaak van een integrale herziening van de Begrafniswet wordt benadrukt. Ten aanzien van artikel 26, lid 6, wordt opgemerkt dat deze bepaling nog uitgaat van verouderde uitgangspunten, zoals het vervoer van overledenen in een metalen bak binnen een houten kist, zoals omschreven in de wet van 1959. In het licht van de huidige maatschappelijke en technologische ontwikkelingen verdient het aanbeveling deze bepaling nader te heroverwegen, teneinde haar beter te laten aansluiten op de hedendaagse praktijk in Suriname.

In 1959 bestond in Suriname nog geen mortuarium en waren er geen georganiseerde vormen van transport van overledenen. Eerst in 1961 werd het eerste mortuarium in Suriname in gebruik genomen, waarmee de infrastructuur voor moderne postmortale zorg werd geïntroduceerd. Thans ontbreekt overkoepelende wetgeving die gedragsnormen voor de dodenzorg vastlegt. Toezicht op privé-uitvaartbedrijven ontbreekt, waardoor naleving van hygiënische en technische standaarden onvoldoende is. Mortuaria en begraafplaatsen voldoen niet aan adequate hygiënische en technische normen. Persoonlijke veiligheid bij de omgang met overledenen wordt niet gewaarborgd. Samenwerking tussen instanties zoals BOG, Binnenlandse Zaken, politie en uitvaartverenigingen is onvoldoende.

De postmortale zorg streeft naar overleg met de overheid om problemen die door uitvaartondernemers en betrokkenen zijn aangedragen gezamenlijk te bespreken en aan te pakken. Het doel is toegankelijke, betaalbare en veilige zorg voor de gemeenschap, niet winstbejag. Nabestaanden dragen thans de volledige kosten van diensten, hetgeen financiële druk oplevert, vooral voor personen buiten Paramaribo of zonder toegang tot gezondheidszorg.

Postmortale zorg dient te zijn gebaseerd op wetenschappelijke methoden, waarbij pathologische en anatomische afwijkingen van lichamen zorgvuldig worden beoordeeld alvorens handelingen te verrichten. Thans ontbreekt een structureel veiligheidsprotocol voor uitvaartondernemers en andere betrokkenen. Uitvaartmedewerkers hanteren soms onprofessionele kleding en omgang met lichamen, hetgeen een risico vormt voor besmetting en de volksgezondheid.

De Commissie wordt uitgenodigd technische inspecties van mortuaria te verrichten en gezamenlijk tot een conclusie en verbeterplan te komen, teneinde kwalitatieve, veilige en toegankelijke overleden zorg voor de gemeenschap te waarborgen. Het waarborgen van een menswaardige behandeling van overledenen dient centraal te staan. De overheid wordt aangemerkt als de primair verantwoordelijke instantie voor de veiligheid en het toezicht op de zorg van overledenen. De intentie is niet om individuele uitvaartbedrijven te bevoordelen of tegen te werken, maar om algemene standaarden en waarborgen vast te stellen. Daarnaast wordt het bevorderen van culturele en juridische diversiteit binnen de postmortale zorg benadrukt als een noodzakelijke maatregel. Voorts wordt ingestemd met een bedrag van SRD 500. Evenwel wordt opgemerkt dat er twee verschillende soorten leges verschuldigd zijn: voor crematie en voor in- en uitvoer van overledenen. De vraag rijst of het voorgestelde bedrag van SRD 500 voor beide categorieën leges geldt, te weten zowel voor crematie als voor in- en uitvoer.

Uit de zijde van het Openbaar Ministerie wordt verklaard dat het voorstel tot verhoging afkomstig is van het Openbaar Ministerie, in samenwerking met het Ministerie van Financiën. Het betreft leges verbonden aan crematievergunningen. De hoogte is gebaseerd op administratieve kosten, inzet van politie (waaronder proces-verbaal) en overige uitvoeringskosten. Het voorstel dateert uit 2021 en is mogelijk reeds achterhaald door inflatie; openstaan voor aanpassing naar een hoger bedrag (bijvoorbeeld SRD 500) wordt uitgesproken. Voorstellen tot verhoging van de leges zijn ingediend voor meerdere categorieën vergunningen, waaronder:

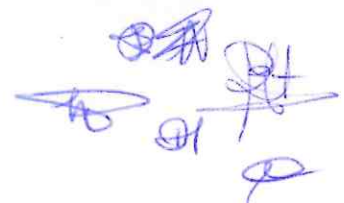
- leges voor in- en uitvoer van overledenen;
- leges voor crematievergunningen;
- leges in verband met opgravingen en testamentaire bepalingen.

De kosten voor in- en uitvoer van overledenen wijken af van die voor crematievergunningen, omdat hierbij extra inzet van de politie is vereist conform bijzondere wettelijke bepalingen, zoals het sealen of verzegelen van het lichaam, waarna controle door de politie plaatsvindt. Voor elk type vergunning bestaan afzonderlijke trajecten en bijbehorende kosten. De betreffende conceptvoorstellen zijn naar De Nationale Assemblée gezonden en betreffen drie tot vier afzonderlijke categorieën van leges, elk met een eigen berekening en uitvoering. Het vervoer van overledenen betreft zowel vertrek vanuit Suriname als aankomst in Suriname; daarnaast worden ook urnen (bewaarplaats voor de as van een overledene na crematie) zowel uitgevoerd als ingevoerd. Het voorgestelde tarief is gelijk voor beide categorieën.

Vanuit de Commissie wordt instemming met de voorgestelde wijziging betuigd, maar wordt opgemerkt dat bij de behandeling van de Begrafeniswet niet uitsluitend de leges dienen te worden meegenomen. Voorgesteld wordt de Begrafeniswet integraal te evalueren en alle noodzakelijke correcties gelijktijdig door te voeren, teneinde te voorkomen dat de Commissie in de nabije toekomst opnieuw bijeen moet komen ter behandeling van dezelfde onderwerpen. Een volledige inventarisatie van alle aanpassingen wordt bepleit, opdat de wijzigingen in één keer kunnen worden gerealiseerd.

Ten aanzien van de uitvaartsector wordt opgemerkt dat een uitvaartbedrijf naar de mening van sommigen niet vergunningplichtig is; evenwel dient elk uitvaartbedrijf aanmelding bij het Parket te doen, waarna wordt getoetst of het bedrijf voldoet aan de wettelijke eisen ter exploitatie van een uitvaartbedrijf. Hoewel de regels van het Parket voor alle uitvaartbedrijven gelden, ongeacht grootte of capaciteit, verschillen de bedrijven onderling aanzienlijk. De groep uitvaartondernemers in Suriname telt meer dan veertig bedrijven. Geadviseerd wordt dat de Commissie bij toekomstige besluiten of bij het inwinnen van informatie overweegt een vertegenwoordiging van deze groep te raadplegen, eventueel aangevuld met een of twee consultants uit de groep, opdat de standpunten breed worden gedragen.

Behoefte aan ordening in de sector wordt geconstateerd. Een verhoging van tarieven (leges) wordt niet aan de orde geacht zolang geen behoorlijke ordening is gerealiseerd; eerst dient een gestructureerde aanpak van de sector te worden geïmplementeerd. Bedrijven opereren voornamelijk in het binnenland en worden daar geconfronteerd met unieke logistieke en organisatorische uitdagingen, zoals overledenen die op dezelfde dag van overlijden in hun dorp begraven wensen te worden. Behoefte bestaat aan duidelijke procedures voor transport en afhandeling, inclusief

coördinatie met politie en andere toezichthouders, ter voorkoming van complicaties.

Ten aanzien van de hoogte van de leges wordt opgemerkt dat deze idealiter dient te zijn gebaseerd op de werkelijke kosten die door de overheid worden gemaakt bij de afhandeling van de vergunningen. Hiervoor zijn gedetailleerde calculaties per type vergunning noodzakelijk, aangezien niet zeker is of de benodigde energie, tijd, middelen, inkt en stroom gelijk zijn voor de behandeling van een repatrieringsvergunning in vergelijking met een crematievergunning, een opgravingsvergunning of een andere vergunning. Het huidige voorstel van SRD 500 wordt als een redelijke indicatie beschouwd, gezien de huidige tarieven duidelijk te laag en niet kostendekkend zijn. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat de overheid, bij onvoldoende vergoeding, feitelijk een financiële tekortkoming in eigen beheer ervaart.

(zie verslag van de commissie d.d. 01 april 2026 Cie-066 /Begrafeniswet 1959 / 02 – 2026)

Op **vrijdag 24 april 2026** heeft de Commissie een vergadering gewijd aan de ontwerpwet. Daarbij zijn de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- dat twee brieven in ontvangst zijn genomen, te weten van het Collectief van Begrafenisondernemers Suriname en de Stichting Rooms-Katholieke Begraafplaats;
- dat het Collectief van Begrafenisondernemers Suriname heeft verzocht om uitstel van vijf weken tot en met 22 mei 2026, ten einde hun feedback te kunnen uitbrengen;
- dat de oorspronkelijke planning erop gericht was deze wet vóór de behandeling van de begroting 2026 te behandelen;
- dat de leden verzocht werden hun visie te geven met betrekking tot het verzoek om uitstel;
- dat geverifieerd dient te worden welke twee ontwerpwetten zijn ingediend en of, dan wel in hoeverre, deze in samenhang met artikel 26, lid 6, van de Begrafeniswet gezamenlijk in behandeling worden genomen;
- dat dient te worden nagegaan bij het Parket van de Procureur-Generaal of een deugdelijke en gemotiveerde onderbouwing kan worden verstrekt voor de vaststelling van het bedrag van SRD 500;
- of de aanwezige leden akkoord gaan met het voorstel, dan wel wensen dat wordt overgegaan tot het eindverslag, waarbij de ontvangen feedback in de openbare behandeling van de wet zal worden meegenomen.

(Zie het verslag van de Commissie d.d. 24 april 2026, Cie-080 / Begrafeniswet 1959 / 03-2026)

Op **maandag 13 mei 2026** heeft de Commissie een laatste vergadering gehouden. Daarbij zijn de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- dat het Collectief van Begrafenisondernemers Suriname in de gelegenheid is gesteld hun feedback te verstrekken, welke inmiddels door de Commissie is ontvangen;
- dat de cijfermatige onderbouwing van de begrafenis kosten nog niet is ontvangen van het Parket van de Procureur-Generaal, terwijl de onderbouwing van de verhoging van de leges wel is ontvangen;
- dat vanuit de uitvaartondernemers gevraagd is om een bedrag van SRD 500 als uitgangspunt te hanteren.

Ten aanzien van de grafruiming is opgemerkt dat een termijn van twintig jaar als kort wordt ervaren en dat gezien kan worden of een langere termijn kan worden gehanteerd. Voorts is gevraagd naar de scriptie van de afgestudeerde heer Alimoenadi (onderinspecteur van politie en coördinator interne beveiliging bij het Openbaar Ministerie) over dit onderwerp.

Vanuit de islamitische geloofsovertuiging is benadrukt dat het onderhouden en schoonhouden van graven van groot belang is, waarbij is opgemerkt dat een ruimingstermijn van twintig jaar als te kort wordt ervaren. Ten aanzien hiervan kan worden nagegaan hoe dit in het buitenland is geregeld, bijvoorbeeld in Guyana.

Voorts is opgemerkt dat er reeds inrichtingsstandaarden zijn vastgesteld, doch dat een adequate planning noodzakelijk blijft. De overheid heeft voldoende gronden ter uitgifte. In het Caraïbisch gebied vindt ruiming van graven doorgaans plaats na een termijn gelegen tussen vijftien en vijfentwintig jaar na de teraardebestelling. In Arabische landen worden ruimingstermijnen gehanteerd die doorgaans variëren tussen twintig en veertig jaar.

Bij sommige openbare begraafplaatsen wordt, alvorens tot begraving wordt overgegaan, gecontroleerd of zich reeds een stoffelijk overschot in de grond bevindt. Na deze vaststelling wordt tot begraving overgegaan, mede omdat in het verleden geen adequate administratie werd bijgehouden. Bij de islamitische begraafplaatsen bestaat meer ruimte. De kosten voor een begraafplaats bij particuliere aanbieders bedragen gemiddeld tussen SRD 15.000 en SRD 35.000.

Hierna heeft de Commissie besloten Eindverslag uit te brengen, opdat kan worden overgegaan tot behandeling van de ontwerp-wet houdende nadere wijziging van de Begrafeniswet 1959 (G.B. 1926 no. 117, geldende tekst G.B. 1959 no. 119, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 91).

(zie verslag van de commissie d.d. 13 mei 2026, Cie-097/Begrafeniswet 1959/ 04 – 2026)

Overzicht ontvangen schriftelijke reacties

- Vrijdag 10 april 2026: schriftelijke reactie van Stichting Rooms-Katholieke Begraafplaats;
- Woensdag 15 april 2026: reactiebrief van de Begrafenisondernemers Suriname;
- Maandag 11 mei 2026: schriftelijke reactie van het Collectief Begrafenisondernemers Suriname.

Data gehouden vergaderingen

De Commissie heeft in totaal vier vergaderingen gehouden, te weten:

- woensdag 25 maart 2026;
- woensdag 1 april 2026;
- vrijdag 24 april 2026;
- woensdag 13 mei 2026.

BESLUITEN:

- De Commissie zal in de Huishoudelijke Vergadering verslag uitbrengen.
- De Commissie kan zich in meerderheid verenigen met de wijze waarop het Parket van de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie is ingegaan op de gestelde vraag- en aandachtspunten.
- Op grond van de bevindingen en de gemaakte afspraken komt de Commissie tot de conclusie dat kan worden overgegaan tot behandeling van de ontwerpwet in een Openbare Plenaire Vergadering.
- Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de Openbare Plenaire Vergadering aan de orde worden gesteld.

I. Edwards (Vz)

Paramaribo, 19 mei 2026

M. Dasai

H. Ramdien

D. Hoever

I. Bouterse

D. Vorswijk

L. Doorson

Het ^{heeft} 2^e lid van de CvR / hebben dit ^{heeft} ~~presidie~~ /
eindverslag niet mede-ondertekend, wegens ^{ziekte} ~~ziekte~~